

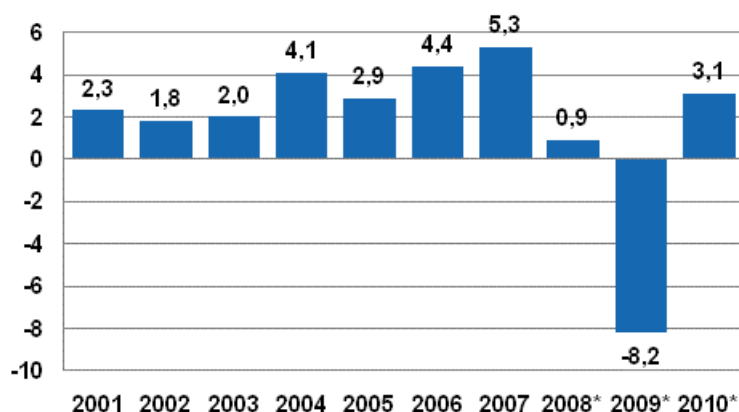
Kansantalouden tilinpito 2010

Bruttokansantuote kasvoi 3,1 prosenttia viime vuonna

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 3,1 prosenttia vuonna 2010 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Tuotanto oli viime vuonna suunnilleen samalla tasolla kuin vuonna 2006.

Bruttokansantuote oli viime vuonna 180 miljardia euroa. Kansantalouden ansaitsemia tuloja kuvaava nettokansantulo kasvoi reaalisesti 2,3 prosenttia.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Eniten kysyntää lisäsivät vienti ja yksityinen kulutus. Viennin volyymi kasvoi 5,1 prosenttia ja tuonnin volyymi 2,6 prosenttia. Yksityinen kulutus kasvoi 2,6 prosenttia ja julkinen kulutus 0,4 prosenttia. Investoinnit kasvoivat 0,8 prosenttia.

Yritysten voittoja kuvaava toimintaylijäämä lisääntyi 36 prosenttia, mutta jäi edelleen selvästi pienemmäksi kuin huippuvuonna 2007. Välittömiä veroja yritykset maksoivat 37 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna, mutta osinkoja arviolta 4 prosenttia vähemmän. Yritysten rahoitusasema oli 9 miljardia euroa ylijäämäinen. Julkisyhteisöjen rahoitusasema sen sijaan oli toista vuotta peräkkäin alijäämäinen, 5 miljardia euroa.

Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat keskimäärin 2,9 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu reaalitytulo kasvoi 2,3 prosenttia. Siihen luetaan mukaan myös järjestöjen ja julkisyhteisöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat

yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Palkkatulot kasvoivat 1,9 prosenttia ja sosiaalietuudet 4,1 prosenttia sekä omaisuus- ja yrittäjätulot 6,2 prosenttia.

Sisällys

1. Bruttokansantuote kasvoi 3,1 prosenttia vuonna 2010.....	4
1.1. Tuotanto	4
1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit.....	5
1.3. Työllisyys	5
1.4. Hinnat	6
1.5. Kansantulo kasvoi reaalisesti 2,3 prosenttia.....	6
1.6. Yritysten voitot kasvoivat jälleen.....	6
1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta.....	6
1.8. Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat lähes 3 prosenttia.....	7
1.9. Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2011.....	8

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2010*.....	9
--	---

Kuviot

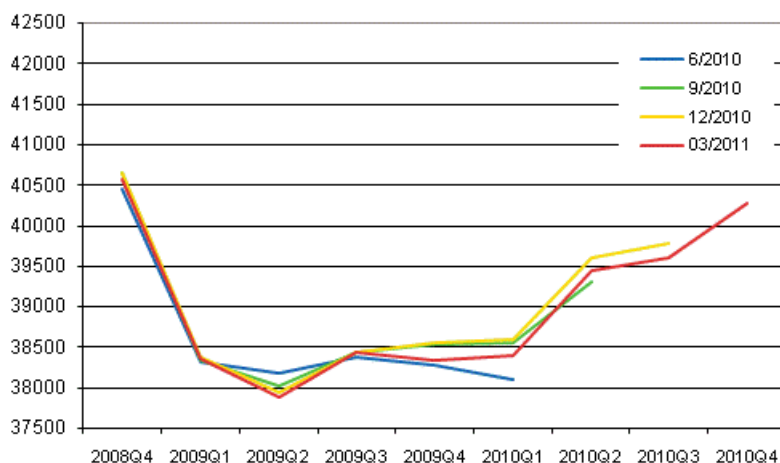
Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpidoon julkistuksissa	4
Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, viitevuoden 2000 hinnoin)	5
Kuvio 3. Bruttokansantuotteen (ylempi viiva) ja kotitalouksien oikaistun tulon (alempi viiva) reaalin kehitys, 1990 = 100.....	7
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	10

1. Bruttokansantuote kasvoi 3,1 prosenttia vuonna 2010

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 3,1 prosenttia viime vuonna. Loka-joulukuussa bruttokansantuote kasvoi 1,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2009 neljanteen neljännekseen verrattuna bruttokansantuote kasvoi 5,2 prosenttia. Kolmannen neljänneksen bruttokansantuotteen muutos tarkentui +0,4 prosenttiin edellisestä neljänneksestä (oli +0,5 %) ja +3 prosenttiin vuoden takaisesta (oli +3,7 %).

Tuotanto kasvoi voimakkaimmin vuoden toisella ja neljännellä neljänneksellä. Viimeisen neljänneksen voimakkaan kasvun ansiosta bruttokansantuotteen kausitasoitettu volyymi ylitti vuoden 2006 tason, mutta oli tasoltaan edelleen pienempi kuin vuosina 2007 ja 2008.

Kuvio 1. Bruttokansantuotteen kausitasoitettun volyymin tarkentuminen Neljännesvuositilinpidoon julkistuksissa

Vuoden neljännellä neljänneksellä bruttokansantuote kasvoi Eurostatin kokoaman ennakon mukaan EU-alueella 0,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja 2,1 prosenttia vuoden takaisesta.

1.1. Tuotanto

Alkutuotannon arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 6,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2010 alkutuotanto kasvoi 5,9 prosenttia. Maataloudessa arvonlisäys laski 2,2 prosenttia. Metsätalouden arvonlisäys kasvoi viime vuonna 10,7 prosenttia.

Jalostustoimialojen eli teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäyksen volyymi kasvoi 4,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Teollisuuden arvonlisäys kasvoi 5,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Metalliteollisuuden (ml. elektroniikkateollisuus) tuotanto kasvoi eniten: 9,7 prosenttia. Puu- ja paperiteollisuuden arvonlisäys kasvoi 1,9 prosenttia ja muun tehdasteollisuuden 2 prosenttia. Rakentamisessa arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 3,4 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2010 jalostustoimialojen volyymi kasvoi 5,9 prosenttia. Teollisuuden arvonlisäys kasvoi 6,3 prosenttia. Metalliteollisuuden tuotanto kasvoi 5,3 prosenttia. Puu- ja paperiteollisuudessa kasvua oli 9,8 prosenttia. Muun tehdasteollisuuden tuotanto kasvoi 3,9 prosenttia. Rakentamisen arvonlisäys nousi 5 prosenttia edellisestä vuodesta.

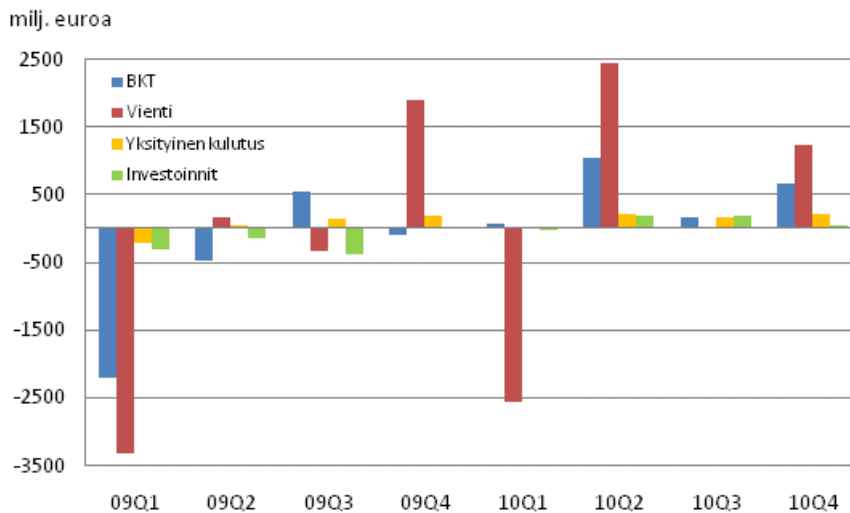
Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi kasvoi loka-joulukuussa 0,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Kauppa kasvoi 3,1 prosenttia. Kuljetus-, varastointi ja tietoliikennepalvelut kasvoivat 0,7 prosenttia. Kiinteistö- ja liike-elämän palvelut kasvoivat 0,9 prosenttia.

Koko vuonna 2010 palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyymi kasvoi 1,8 prosenttia. Kaupan arvonlisäys kasvoi 5,9 prosenttia; moottoriajoneuvojen kauppa kasvoi eniten, vähittäiskauppa vähiten. Kuljetus-, varastointi ja tietoliikennepalvelut kasvoivat 5,5 prosenttia. Kiinteistö- ja liike-elämän palvelut kasvoivat 0,6 prosenttia. Muihin toimialoihin sisältyvän rahoitus- ja vakuutustoiminnan arvonlisäys laski hieman viime vuonna.

1.2. Tuonti, vienti, kulutus ja investoinnit

Kaikki kansantalouden kysyntäkomponentit kasvoivat neljännellä neljänneksellä edellisestä neljännekseen verrattuna. Vuonna 2010 kokonaiskysynnän volyymi kasvoi 3,1 prosenttia.

Kuvio 2. Bruttokansantuotteen ja kysyntäerien muutokset edellisestä neljänneksestä (kausitasoitettu, viitevuoden 2000 hinnoin)

Viennin volyymi kasvoi loka-joulukuussa 6,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Tavaroiden vienti kasvoi 3 prosenttia ja palveluiden vienti 17,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2010 viennin volyymi kasvoi 5,1 prosenttia. Tavaroiden vienti kasvoi 10 prosenttia, mutta palveluiden vienti laski 6,7 prosenttia.

Tuonnin volyymi supistui loka-joulukuussa 4,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Tavaroiden tuonti laski 1,7 prosenttia ja palvelujen tuonti 10,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2010 tuonnin volyymi kasvoi 2,6 prosenttia. Tavaroiden tuonti kasvoi 9,8 prosenttia, mutta palveluiden tuonti supistui 13,7 prosenttia.

Yksityisen kulutuksen volyymi kasvoi neljännellä neljänneksellä yhden prosentin edellisestä neljänneksestä. Julkisten kulutusmenojen volyymi kasvoi 0,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Koko vuonna 2010 yksityinen kulutus kasvoi 2,6 prosenttia. Kestävien kulutustavaroiden kulutuksen volyymi kasvoi vuoden aikana 12,5 prosenttia, puolikestävien tavaroiden 2,4 prosenttia, lyhytikäisten tavaroiden 2,6 prosenttia ja palveluiden 1,7 prosenttia. Julkisten kulutusmenojen volyymi kasvoi 0,4 prosenttia.

Investointien volyymi kasvoi neljännellä neljänneksellä 0,7 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Rakennusinvestoinnit kasvoivat 3,5 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit lisääntyivät 4,1 prosenttia ja toimitilarakentamisen investoinnit 2,4 prosenttia. Maa- ja vesirakennusinvestoinnit laskivat 0,3 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien volyymi kasvoi 2,3 prosenttia.

Koko vuonna 2010 investoinnit kasvoivat 0,8 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit kasvoivat 22,2 prosenttia, mutta toimitilarakentaminen väheni 12,5 prosenttia. Maa- ja vesirakennusinvestointien volyymi supistui 8,8 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestoinnit laskivat 5 prosenttia. Muut investoinnit, jotka muodostuvat pääasiassa ohjelmistoinvestoinneista, pienenevät 4,5 prosenttia.

1.3. Työllisyys

Työllisten määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia neljännellä neljänneksellä. Kansantaloudessa tehtyjen työtuntien määrä kuitenkin kasvoi yhden prosentin edellisestä neljänneksestä. Koko vuonna 2010 työllisten määrä väheni 0,4 prosenttia, mutta työtuntien määrä lisääntyi 1,1 prosenttia.

Työttömyysaste oli loka-joulukuussa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 7,4 prosenttia. Edellisen vuoden vastaavana aikana työttömyysaste oli 8,2 prosenttia. Koko vuoden 2010 työttömyysaste oli 8,4 prosenttia.

1.4. Hinnat

Koko kansantalouden hintatason arvioidaan kohonneen viime vuonna 2,1 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksin muutos oli viime vuonna 1,2 prosenttia, mutta kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa kasvoi 0,9 prosenttia. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vain vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte heikkeni, koska tuontihinnat nousivat 5,6 prosenttia ja vientihinnat 4,1 prosenttia.

1.5. Kansantulo kasvoi reaalisesti 2,3 prosenttia

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 5,8 prosenttia ja reaalisesti 2,3 prosenttia ja oli henkeä kohti 28 700 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 183 miljardia euroa eli 2,5 miljardia euroa enemmän kuin bruttokansantuote.

Kotitalouksien palkkatulot kasvoivat 1,9 prosenttia ja työnantajien sosiaalivakuutusmaksut 1,3 prosenttia. Yhteensä palkansaajakorvaukset kasvoivat 1,8 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta aleni 59,6 prosenttiin. Edellisenä vuonna osuus oli 61,9 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 17 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta oli 26,5 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 23,9 prosenttia.

1.6. Yritysten voitot kasvoivat jälleen

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä kasvoi nimellisesti 36 prosenttia edellisestä vuodesta. Yritysten yrittäjätulo lisääntyi 30 prosenttia, mutta jäi edelleen selvästi pienemmäksi kuin huippuvuonna 2007. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoja ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 37 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna, mutta osinkoja 4 prosenttia vähemmän.

Yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan vähenivät viime vuonna nimellisesti 5 prosenttia. Yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli 9 miljardia euroa ylijäämäinen.

Rahoituslaitosten palkkiotuotot kasvoivat, mutta korkokate (välilliset rahoituspalvelut) pieneni. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat edelleen, mutta vuoden keskimääräinen korkotaso oli alhaisempi kuin edellisenä vuonna. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli puoli miljardia euroa ylijäämäinen.

1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna toista vuotta peräkkäin huomattavan alijäämäinen. Alijäämä oli lähes 10 miljardia euroa ja suurempi kuin edellisenä vuonna, mutta hieman pienempi kuin 1990-luvun alussa.

Valtion verotulot kasvoivat 2,4 prosenttia. Tulot välillisistä veroista kasvoivat 4,4 prosenttia muun muassa arvonlisäveron korotuksen takia, mutta tulot välittömistä veroista vähenivät 1,3 prosenttia. Valtion saamat yhteisöverotuotot kasvoivat, mutta kotitalouksien valtiolle maksamat tuloverot alenivat verotuksen keventämisen takia.

Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 6,2 prosenttia ja tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille, erityisesti Kelalle, 13 prosenttia. Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 0,4 prosenttia, sen sijaan investoinnit vähenivät 1,8 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä oli puoli miljardia euroa, vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuntien verotulot kasvoivat 5,4 prosenttia. Kulutusmenot kasvoivat nimellisesti yli 3 prosenttia ja investointien arvioidaan kasvaneen 4 prosenttia.

Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, noin 5 miljardia euroa. Eläkemaksutulot ja omaisuustulot kasvoivat suunnilleen saman verran kuin ulos maksetut työeläkkeet. Muiden sosiaaliturvarahastojen talous oli tasapainossa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 5 miljardia euroa alijäämäinen, suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna. EU:n vakaus- ja kasvusopimuksen mukainen ns. EDP-alijäämä poikkeaa hieman kansantalouden tilinpidon mukaisesta julkisyhteisöjen nettoluotonannosta ja se oli 4,4 miljardia euroa eli 2,5 prosenttia bruttokansantuotteesta. Julkisyhteisöjen ns. EDP-velka eli sulautettu bruttovelka kasvoi yli 87 miljardiin euroon. Suhteessa bruttokansantuotteeseen se kasvoi 48,4 prosenttiin eli samalle tasolle kuin se oli vuonna 1998. Tilastokeskus julkistaa EU:n komissiolle toimitettavat alijäämä- ja velkatiedot 31.3.2011. Siinä yhteydessä nyt julkaistut alijäämä- ja velkatiedot voivat tarkentua.

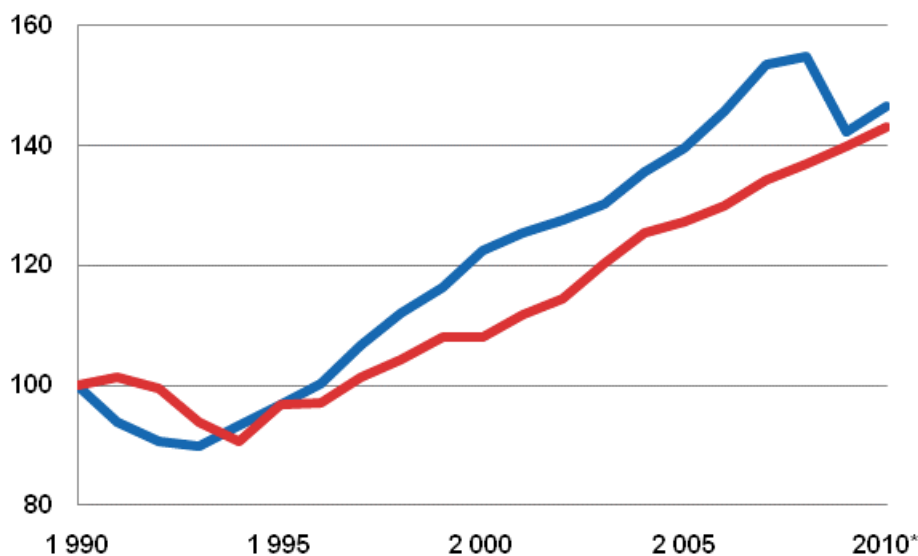
Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 55,1 prosenttia. Edellisenä vuonna suhde oli 56,3 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja veronluonteisten maksujen suhde bruttokansantuotteeseen aleni viime vuonna 42,2 prosenttiin. Veroaste on laskenut vuoden 2000 huipputasolta 5 prosenttiyksikköä.

1.8. Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat lähes 3 prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3,8 prosenttia ja reaalisesti 2,9 prosenttia. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3,6 prosenttia ja reaalisesti 2,3 prosenttia. Oikaistu tulo ottaa huomioon myös järjestöjen ja julkisyhteisöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kuvio 3. Bruttokansantuotteen (ylempi viiva) ja kotitalouksien oikaistun tulon (alempi viiva) reaalin kehitys, 1990 = 100

Kotitalouksien saamat palkkatulot kasvoivat 2 prosenttia ja sosiaalietuudet 4 prosenttia. Palkkatuloja lisäsi ansiotason nousu. Kotitalouksien maksamat välittömät verot sen sijaan alenivat puolitoista prosenttia.

Maa- ja metsätalouden yrittäjätulo kasvoi 7 prosenttia. Omistusasunnoista saatu laskennallinen asuntotulo kasvoi 18 prosenttia, mikä oli seurausta korkotason laskusta. Muut yrittäjätulot kasvoivat 13 prosenttia. Osinkotulojen arvioidaan kasvaneen 3 prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat 3,7 prosenttia. Kulutusmenot olivat pienemmät kuin käytettävissä oleva tulo, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli 4,5 prosenttia positiivinen. Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat 6 prosenttia asuinrakentamisen lisääntymisen takia. Kotitalouksien rahoitusasema oli puolisen miljardia euroa ylijäämäinen.

Kotitalouksien velkaantumisaste kohosi edelleen ja oli syyskuun lopussa 113,4 prosenttia. Velkaantumisaste on rahoitustilinpidon mukaisten velkojen suhde vuoden käytettävissä olevaan tuloon.

1.9. Seuraavat tarkistukset kesä- ja heinäkuussa 2011

Vuoden 2011 ensimmäistä neljänestä koskevat kansantalouden tilinpidon tiedot julkaistaan 3.6.2011.

Vuoden 2010 tilinpito yksityiskohtaisemmalla tietosisällöllä julkaistaan 14.7.2011 uuden toimialaluokituksen tol2008 mukaisena. Samalla tarkistetaan vuosien 2008 ja 2009 tietoja.

Ennakkotiedot perustuvat 22.2.2011 mennessä käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta:

<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html> ja <http://tilastokeskus.fi/til/ntp/men.html>

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2010*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 011	68 235	.	.	.	3 823
1976	20 445	68 470	13,5	0,3	13,1	4 326
1977	22 424	68 627	9,7	0,2	9,4	4 732
1978	24 798	70 626	10,6	2,9	7,5	5 217
1979	28 771	75 667	16,0	7,1	8,3	6 038
1980	33 240	79 727	15,5	5,4	9,6	6 954
1981	37 568	80 756	13,0	1,3	11,6	7 827
1982	42 272	83 213	12,5	3,0	9,2	8 757
1983	47 074	85 723	11,4	3,0	8,1	9 694
1984	52 645	88 391	11,8	3,1	8,5	10 783
1985	57 271	91 309	8,8	3,3	5,3	11 683
1986	61 616	93 718	7,6	2,6	4,8	12 529
1987	66 528	96 990	8,0	3,5	4,3	13 489
1988	75 352	102 048	13,3	5,2	7,6	15 235
1989	84 218	107 211	11,8	5,1	6,4	16 966
1990	89 291	107 780	6,0	0,5	5,5	17 908
1991	85 178	101 299	-4,6	-6,0	1,5	16 988
1992	82 971	97 766	-2,6	-3,5	0,9	16 456
1993	83 891	96 982	1,1	-0,8	1,9	16 560
1994	88 343	100 489	5,3	3,6	1,6	17 360
1995	95 986	104 472	8,7	4,0	4,5	18 791
1996	99 065	108 217	3,2	3,6	-0,4	19 330
1997	107 312	114 931	8,3	6,2	2,0	20 878
1998	116 548	120 700	8,6	5,0	3,4	22 618
1999	122 222	125 410	4,9	3,9	0,9	23 664
2000	132 110	132 110	8,1	5,3	2,6	25 524
2001	139 198	135 130	5,4	2,3	3,0	26 831
2002	143 541	137 591	3,1	1,8	1,3	27 599
2003	145 416	140 344	1,3	2,0	-0,7	27 895
2004	152 148	146 116	4,6	4,1	0,5	29 106
2005	157 307	150 379	3,4	2,9	0,5	29 991
2006	165 643	157 010	5,3	4,4	0,9	31 453
2007	179 702	165 383	8,5	5,3	3,0	33 978
2008*	184 649	166 908	2,8	0,9	1,8	34 752
2009*	171 193	153 214	-7,3	-8,2	1,0	32 065
2010*	180 295	157 998	5,3	3,1	2,1	33 618

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvaroiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitulastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 25-06-1996: ESA95 Regulation: Council Regulation 2223/96. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 1993. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitulastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia. Tilinpidon tarkkuutta, osuvuutta, seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessa kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidon ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuositaisen kansantalouden tilinpidon tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien koko tietosisällön ennakkotiedot kaikkien sektorien osalta.

Vuositilinpidon toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylinpidon tilien osalta ja noin 100 toimialan tarkkuudella. Tarjonta- ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs lopullinen versio, vuoden t+2 joulukuussa. Neljäs versio sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2005 kansantalouden tilinpidon eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Helmikuu 2006
2	Heinäkuu 2006
3	Tammikuu 2007
4	Joulukuu 2007

Kun kansantalouden tilinpidon eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä on neljännesvuositilinpidon lähdeaineisto sekä esim. kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpitoliedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esim. teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä on mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot sekä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot, teollisuuden tuotetilasto.

Neljättä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestymisen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidon.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidon luvut julkaistaan toimiala- ja sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto), heinäkuussa t+1 ja tammikuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Vuositilinpidon taulukkojulkaisu ilmestyy helmikuussa t+2, sisältäen lopulliset tiedot vuodesta t-2 ja ennakkolliset tiedot vuodesta t-1. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esim. laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Kiinteähintaisia sarjoja voidaan laskea taaksepäin eri perusvuosilla.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Koko tietosisällön sisältävä Taulukot-julkaisu ilmestyy vuosittain yleensä helmikuussa. Kaksi kertaa vuodessa laaditaan viimeisimpiä vuosia koskeva julkaisu joko paperijulkaisuna (helmi-maaliskuussa) tai sähköisenä (heinäkuussa). Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika -aikasarjatietokannan kautta tai sähköisessä muodossa. Tilastokeskuksen internet-sivuilla julkaistavien tietojen määrää tullaan lisäämään.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. Eurostatin internet-sivuilla:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nfaccount/info/data/index.htm#section1>

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:**

<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/meta.html>. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#) .

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositason alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Olli Savela (09) 1734 3316

Aila Heinonen (09) 1734 3338

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

skt.95@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito. Ennakkotietoja. Vuosi 2010 ja 4. neljännes. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute